

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**TÜRK GIDA KODEKSİ PESTİSİTLERİN MAKSİMUM KALINTI
LİMITLERİ YÖNETMELİĞİ****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tüketicinin yüksek seviyede korunmasını sağlamak üzere bitkisel ve hayvansal orijinli gıdalarda pestisit kalıntılarının maksimum limitlerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Pestisit kalıntısı bulunabilen taze, işlenmiş veya kompozit gıdalarda kullanılan ve Ek-1’de belirlenmiş bitkisel ve hayvansal ürünlere,

b) Ek-1’deki ürünlerden elde edilmiş işlenmiş gıdalara,
uygulanır.

(2) Bu Yönetmelik, bebek formülleri, devam formülleri, bebek ve küçük çocuk ek gıdaları ile ilgili mevzuat hükümleri saklı kalacak şekilde uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik, Ek-1’de yer alan ancak gıda dışında ürünlerin üretilmesi, bitki çoğaltım materyali, aktif maddelerin ilgili mevzuat çerçevesinde onaylanması amacıyla kullanılan ürünlere uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 21 inci, 22 nci, 23 üncü, 24 üncü, 31 inci, 32 nci ve 34 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) 5996 sayılı Kanunun 3 üncü maddesindeki tanımlara ilave olarak ikinci fıkrada yer alan tanımlar da geçerlidir.

(2) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aktif madde: Hastalıklar, zararlılar ve yabancı otlar ile diğer etmenler üzerine asıl biyolojik etkiyi yapan maddeyi,

b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

c) İşleme faktörü: İşlenmiş üründeki pestisit kalıntı miktarının o işleme tabi tutulacak üründeki kalıntı miktarına oranını,

ç) Maksimum Kalıntı Limiti (MRL-Maximum Residue Level): Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlere yasal olarak bulunmasına izin verilen en yüksek pestisit kalıntı limitini,

d) Pestisit: Zirai mücadele uygulamalarında kullanılan her türlü kimyasal maddeyi,

e) Pestisit kalıntısı: Ek-1’de belirtilen ürünlere bulunabilen zirai mücadele amaçlı kullanılan aktif maddeleri, bunların metabolitlerini veya parçalanma veya reaksiyon ürünlerini,

f) Tespit limiti (LOD-Limit of Determination): Analitik olarak geçerli kılınmış metotlarla tespit edilen ve değerlendirmeye esas en düşük kalıntı limitini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Maksimum Kalıntı Limitleri ve Uygulama Esasları****Maksimum kalıntı limitleri**

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğe ait ekler aşağıda açıklanmıştır.

a) Bu Yönetmelikte yer alan bitkisel ve hayvansal ürünlere ait gruplar, alt gruplar, ürünler ve aynı MRL’lerin uygulanacağı diğer ürünler ve tanımlamalar iki bölümden oluşan Ek-1’de yer almaktadır.

b) Ürünlere ait kod numaraları, MRL’nin uygulanacağı grup ve alt gruplar, bu gruplarda yer alan temel ürünler, ürünlerin bilimsel adları ve ürünlerin MRL değerlendirmesine tabi tutulacak kısımları Ek-1 Bölüm A’da, bu bölümdeki ürünlerle aynı MRL’lerin uygulanacağı diğer ürünler Ek-1 Bölüm B’de tanımlanmıştır.

c) Bu Yönetmelik kapsamındaki pestisitlere ait MRL’ler Ek-2 ve Ek-3’te yer almaktadır.

ç) Türkiye’de, 25/3/2011 tarihli ve 27885 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre ruhsatlandırılmış olan pestisitlerin kabul

edilebilir MRL'leri ile mezkûr Yönetmeliğin 7 nci maddesi gereği geçici olarak en fazla iki yıl süre ile geçerli olmak üzere tavsiyesi uygun görülen pestisitlerin kabul edilebilir MRL'leri Ek-2'de yer almaktadır.

d) Ek-3, Avrupa Birliği'nin ilgili mevzuatında yer alan ürün gruplarındaki pestisitler için belirlenmiş MRL'lere ait listeyi içerir.

e) Ek-3, üç bölümden oluşmaktadır ve aşağıdaki listeleri içerir:

1) Bölüm 1, Avrupa Birliği tarafından değerlendirilmesi tamamlanmış olan pestisitlerin ürün veya ürün gruplarındaki MRL listesini.

2) İki alt bölümden oluşan Bölüm 2'nin; Bölüm 2A'sı Avrupa Birliği tarafından değerlendirmesi devam eden pestisitlerin ürün veya ürün gruplarındaki MRL'lerine ait geçici listeyi, Bölüm 2B'si, Avrupa Birliği tarafından değerlendirilmesi devam eden pestisitlerin Bölüm 1'de yer almayan ürün veya ürün gruplarındaki MRL'lerine ait geçici listeyi.

3) Bölüm 3, MRL belirlenmesine ihtiyaç duyulmayan pestisitlere ait listeyi.

f) Ek-4, Türkiye'de kullanımı sonlandırılmış olan yasaklı pestisitleri içerir.

g) Ek-5, farklı ürün grupları için değerlendirilmesi tamamlanmış bazı pestisitlere ait tespit limitlerini içerir.

Ek-1'de listelenmiş ürünler için uygulama esasları

MADDE 6 – (1) Ülkemizde üretilmiş ürünlerde aşağıdaki uygulama esasları sırasıyla uygulanır:

a) Ürünün kod numarası Ek-1 Bölüm A'dan belirlenir. Eğer ürün Ek-1 Bölüm A'da yer almıyorsa Ek-1 Bölüm B'ye bakılır ve bu bölümde bulunan ürüne Ek-1 Bölüm A'da karşılık gelen ürünün kod numarası esas alınır.

b) Belirlenen kod numarası kullanılarak bitkisel ürünlerde Ek-2'de yer alan MRL'ye, hayvansal ürünlerde ise sadece Ek-2'deki pestisitler için Ek-3'de yer alan MRL'ye göre değerlendirme yapılır.

c) Bitkisel ürünlerde Ek-2'deki ürün ve pestisit için MRL belirlenmemişse sırasıyla;

1) Ek-3'de ürün, ürünün ait olduğu alt grup veya grup için belirlenmiş bir LOD değeri var ise bu değere göre,

2) Ek-3'de belirlenmiş bir LOD değeri yok ise Ek-5'e göre,

3) Ek-5'de yer almayan pestisitler için MRL olarak 0.01 mg/kg esas alınarak,

değerlendirme yapılır.

ç) Hayvansal ürünlerde Ek-2'deki pestisit için Ek-3'de bir MRL belirlenmemişse sırasıyla;

1) Ek-5'e göre,

2) Ek-5'de yer almayan pestisitler için MRL olarak 0.01 mg/kg esas alınarak,

değerlendirme yapılır.

d) Değerlendirme yapılan üründe Ek-4'de listelenen pestisitler için Ek-3 ve Ek-5'de belirlenmiş bir LOD değeri varsa bu değere göre, yok ise MRL olarak 0.01 mg/kg esas alınarak değerlendirme yapılır.

(2) Ek-1'de listelenmiş ithal edilen veya piyasaya arz edilen ithal ürünlerde aşağıdaki uygulama esasları sırasıyla uygulanır:

a) Ürünün kod numarası Ek-1 Bölüm A'dan belirlenir. Eğer ürün Ek-1 Bölüm A'da yer almıyorsa Ek-1 Bölüm B'ye bakılır ve bu bölümde bulunan ürüne Ek-1 Bölüm A'da karşılık gelen ürünün kod numarası esas alınır.

b) Ürün belirlendikten sonra sırasıyla;

1) Ek-3'e göre,

2) Ek-3'de pestisit yer almıyorsa Ek-5'e göre,

3) Ek-5'de pestisit yer almıyorsa MRL olarak 0.01 mg/kg esas alınarak,

değerlendirme yapılır.

c) Ek-3 ve Ek-5'de olmayıp sadece Ek-4'de listelenen bir pestisit için MRL olarak 0.01 mg/kg esas alınarak değerlendirme yapılır.

(3) Bitkisel ve hayvansal ürünler için bulunan analiz sonucu, birinci ve ikinci fıkralarda sıralanan uygulama esaslarına göre belirlenmiş MRL değerlerini aşamaz.

(4) Ek-1'de tanımlanan ürünler, Ek-3 Bölüm 3 hariç olmak üzere bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı olması durumunda piyasaya arz edilemez.

(5) Bu Yönetmelikte belirtilen MRL'lere göre uygun olmayan pestisit kalıntı değerine sahip taze veya işlenmiş bir ürün, MRL'leri düşürülmek üzere, kendisiyle aynı veya diğer ürünlerle karıştırılarak veya işlenerek piyasaya arz edilemez.

(6) Ek-2'de bulunmayan ancak bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra Bakanlıkça ruhsatlandırılan veya geçici tavsiyesi verilen aktif maddelerin resmî kontroller sonucunda tespit edilmesi halinde, o ürün için Bakanlıkça onay aşamasında belirlenmiş MRL değerine göre işlem yapılır.

İşlenmiş gıdalar için uygulama esasları

MADDE 7 – (1) Ek-1’de listelenmiş ürünlerin işlenmesiyle elde edilmiş işlenmiş gıdalarda aşağıdaki uygulama esaslarına göre 6 ncı maddede belirlenmiş esaslar uygulanır. İşlenmiş gıdalardaki değerlendirmeler mutlaka Ek-1’deki üründe kalıntı miktarı hesaplanarak ve 6 ncı maddedeki esaslar uygulanarak yapılır.

a) İşlenmiş gıdanın elde edildiği Ek-1’deki ürün belirlenir.

b) Ek-1’deki üründe; Ek-4 hariç ilgili pestisit için 6 ncı maddenin değerlendirmeye esas bölümünde LOD belirlenmiş ise işlenmiş gıda ve pestisit için belirlenmiş işleme faktörü ≤ 1 olması durumunda işlenmiş gıda için MRL olarak LOD değeri kullanılır. İşleme faktörü > 1 ise işlenmiş üründeki kalıntı miktarı işleme faktörüne bölünerek elde edilen değer LOD değeri ile karşılaştırılarak değerlendirme yapılır. Ek-4’deki pestisitler için işleme faktörü kullanılmaz.

c) Ek-1’deki üründe ilgili pestisit için 6 ncı maddenin değerlendirmeye esas bölümünde MRL veya LOD bulunmuyorsa işlenmiş gıda için MRL olarak 0.01 mg/kg değeri kullanılır.

ç) Ek-1’deki üründe ilgili pestisit için 6 ncı maddenin değerlendirmeye esas bölümünde LOD dışında bir MRL belirlenmiş ise işlenmiş üründeki kalıntı miktarı işleme faktörüne bölünerek elde edilen değer, Ek-1’deki işlenmemiş ürünün MRL’si ile karşılaştırılarak değerlendirme yapılır.

d) İşleme faktörü belirlenmemiş ürünlerde uygulama Bakanlıkça değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşleme Faktörü

İşleme faktörünün belirlenmesi ve uygulanması ile ilgili esaslar

MADDE 8 – (1) Ek-1’de yer alan ürünlerin işlenmesiyle elde edilen ürünlerin MRL’leri değerlendirilirken uluslararası kabul görmüş metotlara göre yapılmış çalışmalar sonucunda belirlenmiş işleme faktörleri kullanılır. Belirlenmiş işleme faktörleri bir liste halinde uygulama birlikteliğinin sağlanması için “www.tarim.gov.tr/GKGM” resmî internet sitesinde yayımlanır ve burada yayımlanmış işleme faktörleri kullanılır.

(2) İşleme faktörleri belirlenmemiş ürün ve pestisitler için Bakanlıktan görüş alınır.

(3) İşleme faktörü, işleme teknolojisine bağlı olarak her üründe, her bir aktif madde için ayrı olarak belirlenir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen haller dışında, işleme faktörünün belirlenmesine gerek duyulduğunda Bakanlıkça;

a) İşlenmiş ürünün beslenmedeki önemi ve tüketim miktarı,

b) İşleme teknolojisine tabi tutulacak üründeki kalıntı miktarı,

c) Aktif maddenin veya ilgili metabolitlerinin fiziko-kimyasal özellikleri,

ç) Ürünün işlenmesi sonucunda toksik metabolitlerin oluşma ihtimali, dikkate alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Numune alma ve analiz metotları

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında, kontrol amacıyla numune alma işlemi, gıdalarda pestisit kalıntılarının resmî kontrolü için numune alma metotları ilgili mevzuata göre, analizi ise uluslararası kabul görmüş analiz metotlarına göre yapılır.

İdari yaptırımlar

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmeliğin hazırlanmasında, 23/2/2005 tarihli ve (AT) 396/2005 sayılı Bitkisel ve Hayvansal Gıdalardaki Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınmıştır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 12 – (1) 25/8/2014 tarihli ve 29099 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) İthal edilen bitkisel ve hayvansal ürünler;

a) Bu Yönetmeliğin Ek-3 ve Ek-5’inde belirtilen uygulama ve son uygulama tarihleri, ilgili pestisitler için eklerde belirtilen tarihler itibarıyla uygulanır.

b) Uygulama ve son uygulama tarihleri belirlenmemiş pestisitler için bu Yönetmeliğe, 31/12/2016 tarihine kadar uyum sağlanır. Bu tarihe kadar bu Yönetmeliğin 12 ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

c) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümlerine uygun, ancak bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan, 31/12/2016 tarihinden önce üretilmiş ürünler raf ömrü boyunca piyasada bulunabilir.

(2) Ülkemizde üretilen bitkisel ve hayvansal ürünler;

a) Bu Yönetmeliğin Ek-2 açıklamalar sütununda özel olarak belirlenmiş uygulama tarihleri, ilgili pestisitler için belirtilen tarihler itibarıyla uygulanır.

b) Bu Yönetmeliğin Ek-2 açıklamalar sütununda geçici tavsiye tarihinin bitiminden önce hasat edilmiş veya üretilmiş ürünler raf ömrü boyunca piyasada bulunabilir.

c) Ek-2'de özel olarak uygulama tarihi belirlenmemiş pestisitler için bu Yönetmeliğe, 31/12/2016 tarihine kadar uyum sağlanır. Bu tarihe kadar bu Yönetmeliğin 12 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

ç) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümlerine uygun, ancak bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan 31/12/2016 tarihinden önce üretilmiş ürünler raf ömrü boyunca piyasada bulunabilir.

(3) Resmî kontrollerde üretim tarihine göre işlem gerektiren durumlarda, üretim tarihi ile ilgili geçerli belge sunulmaması halinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.